भवति VivaPraSaṁ.134.18; **3** being present or inherent in, being continued घटशरावादयो भेदाः ... मृदात्मतया अन्वीयमानाः मृदात्मकसामान्यपूर्वका लोके दृष्टाः BrahmSūBh. (Śaṅ.) 350.11 (*on* ii.2.1); मृदादीनां कार्येऽन्वीयमानानामुपादानत्वोपलम्भात् VedāntKa. 278.7 (*on* ii.2.20); **4** (used as noun) (thing) to which something corresponds यच्च परब्रह्मविवर्तित्वमखिलभेदानामित्युक्त तदप्यन्वेत्रन्वीयमानद्वयाविनाभावित्वेन पुरुषाद्वैतं प्रतिबध्नात्येव SyādvāMañ.13(145)

अन्वीयमानता (anvīyamāna-tā) *f.* the state of being semantically related अन्वीयमानतार्थानामभिधानाद्विना कुतः NyāyMañ. i.370.26.

अन्वीयमानत्व (anvīyamāna-tva) *n.* the state of being semantically related (नियोगस्य) तस्य च नियोज्यविशेषणत्वेनान्वीयमानत्वात् PrakaPañ.459.22.

अन्वीयमानवचनत्व (anvīyamānavacana-tva) *n.* the state of being that (the word) which conveys the semantically related (meaning) अन्वीयमानवचनत्वमतोपपत्तौ कार्यान्वयान्वयिविशेषणगीर्वृथेति SaṁkṣeŚā.1.349 (i.259.5)

अन्वीयमानाभिधान (anvīyamānābhidhāna) *n.* denotation of or reference to the semantically related (meaning) अन्या तु वाचोयुक्तिः कैश्चित्कृता अन्वीयमानाभिधानमभिधीयमानान्वयश्चेति NyāyMañ. i.370.17.

अन्वीयिवत् (anvīyi-va(n)t) *adj.* who has followed गते देवे ययौ सूर्योऽप्यदृश्यताम्। सतां कृत्वोपकारं तं हर्षादन्वीयिवानिव PāṇḍaC. 9.352.

अन्वीश (anv-īśa) *m.* name of one of the fifty six Rudras in the Tantra (*lit.* highest lord) पञ्चाशदधिका षष्टिर्भुवनैस्तुल्यसंज्ञिताः। तावन्त एव रुद्राश्च ... अन्वीशोऽस्त्रातिकेशश्च AgniP. 85.6.

अन्वीश्वरम् (anvīśvaram) *adv.* near the lord अन्वीश्वरं तत्र विवेचितासावनुप्रधानं जनता विनेशा Rāvaṇā. 4.3.

अन्वृ (anv-ṛ-) III.P. **A** to follow in rising, to follow close आ रुक्मैरा युधा नरं ऋष्वा ऋष्टीरसृक्षत। अन्वेनाँ अहं विद्युतो मरुतो जज्झतीरिव भानुरर्त त्मना दिवः ṚV.v.52.6 (Say. अनु अह अनुगच्छन्त्येव ... अर्त निरगात्); **B** to pursue, to chase अन्वारत् कुम्भकर्णं मरुत्सुतः Bhaṭṭi. 15.57; **C** to follow the course of उर्वीश्वराः ... स्वां वृत्तिमन्वैयरुः MahāP. 42.205.

अन्वृचम् (anvṛcám) *adv.* at each and every verse, verse after verse उभयीर्गायत्रीश्च त्रिष्टुभश्चान्वाह। तासामुक्तो बन्धुरुक्तम्वेवानृचं हिरण्यगर्भवत्याघारमाघारयति ŚatBr. Vi. ii.2.5; VI. ii.2.10; उत्तमेऽन्वृचमभ्यासाश्चतुरक्षराः ĀśvaŚS. II.i.10.6; II.ii.1.12; अयं नो नभसस्पतिरिति पल्येऽश्मान(नं) संप्रोक्ष्यान्वृचं काशीनोऽप्यावापयति KauśiSū. 21.7; 28.3; 35.14;38.2; निर्लक्ष्म्यमिति पापलक्षणाया मुखमुक्षत्यन्वृचं दक्षिणात्केशस्तुकात् KauśiSū. 42.19; 49.13; उदीरतामिति तिसृभिरुदपात्राण्यन्वृचं निनयेत् KauśiSū. 87.29; AVPari. 44 (3).4; अपश्यं प्रजावान्प्राजापत्योऽन्वृचं यजमानपत्नीहोत्राशिषः SarvaAnu. 10.183 (46.4)

अन्वृज् (anv-ṛj-) I.U. **1** to obtain (यजमानाः) एतेऽनवारमपारं प्र प्लवन्ते ये संवत्सरमुपयन्ति यद् बृहद्रथन्तरे अन्वर्जेयुर्यथा (better था ASS.Ed.) मध्ये समुद्रस्यं प्लवमन्वर्जेयुः TaiS.VII.v.3.2; KāṭhS. 33.5 (iii.30.20); **2** to stand or be firm, to hold firm अध्वर्युरा परिव्ययणान्नान्वर्जेत्परिवीता वाऽएतऽएताः रात्रिं वसन्ति ŚatBr. III.vii.2.4; IV. vii.2.4; यत्सादयित्वा नान्वर्जति तेनो अध्वर्युश्च यजमानश्च जीवतः ŚatBr. (K.) V.i.1.14.

अन्वृज (anv-ṛja) (= anv-ruja) *m.* disease of cold यस्साकमुत्पादयसि बलासं कासमन्वृजुम्(अन्वृजम् VIŚVA.)। भीमास्ते तक्मन् हेतयस्ताभिस्स परिं वृङ्धि नः AV. (P.) v.21.6.

अन्वृजु (ánv-ṛju) *adj.* [AltGr.II.i.232; II.i.69, *nt.*] **A** moving in the right way यस्साकमुत्पादयसि बलासं कासमन्वृजुम्?। भामास्ते तक्मन् हेतयस्ताभिस्स परि वृङ्धि नः AV. (P.) v.21.6; **B** going or moving straightforward इन्द्रायान्वृजवे पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद्ग्रामकाम इन्द्रमेवान्वृजुं स्वेन भागधेयेनोपधावति TaiS. II.ii.8.1 (BhaṭṭaBhā. अनुक्रमेणार्जयति प्रापयति विधेयीकरोति इत्यन्वृजुः); BaudhŚS. ii.127.8; HirŚS.xxii.3.2 (760.19); इन्द्रायान्वृजवा एकादशकपालं निर्वपेज्ज्येष्ठबन्धुरिन्द्रियं वै ज्येष्ठबन्धुरिन्द्रियेणैवैनानन्वृजून्कुरुता इन्द्राय ...निर्वपेत् MaiS. ii.2.10 (ii.23.11); KāṭhS. 10.9 (i.135.10)

अन्वृत् (anv-ṛt-) I.U. [P.iii.1.29; CāndraVyā. i.1.48; SaraKaṇṭhā. (Gr.) i.3.66; DhātuPā.(Śāk.) 292] **1** to go after, to follow इदं तद्रूपं यदवस्त योषा जायां जिज्ञासे मनसा चरन्तीम्। तामन्वर्तिष्ये सखिभिर्नवग्वैः AV. xiv.1.56; **2** to hate or shun each other, to censure each other वाचं वा एतद्वा निष्क्रीणातीति तेऽब्रुवन्नन्वृतीयामहा इति तामन्वार्तीयन्त तदनृतस्य जन्म MaiS. iii.7.3 (iii.78.1); ये वाचा व्यक्रेष्महीति तेऽन्वार्तीयन्तास्माकं सोमोऽस्माकं सोमक्रयणीति KāṭhS. 24.1 (ii.90.9); KapiKaS. 37.2 (195.19)

अन्वृतु (anvṛtu) *adv.* **A** in every season, season after season (युधिष्ठिरः) शशास गामिन्द्र इव ...। नद्यः समुद्रा गिरयः सवनस्पतिवीरुधः। फलन्त्योषधयः सर्वाः काममन्वृतु तस्य वै BhāgP. i.10.5; **B** according to season, in due season BhāgP. i.10.5 (Vīrarāghava ऋत्वनुकूलम्)

अन्वृध् (anv-ṛdh-) IV.P. [*but* MW. VI.P.] to accomplish, to carry out इन्दविन्द्रस्य सख्यं जुषाणः श्रौष्टीव धुरमनु राय ऋध्याः ṚV. viii.48.2; कृष्यां क्षेत्रर्षयोऽन्वानृधुर्मयि देवा राष्ट्रभृतस्तद् अक्रन् AV.(P.) v.29.7.

अन्वृधत् (anv-ṛdhát) *adj.* carrying out, fulfilling अनु व्रतान्यदितेर्ऋधन्तः ṚV. vii.87.7.

अन्वे (anv-e-) II.P. **1A** to come after, to follow (as an attendant) अहं गृभ्णामि मनसा मनांसि मम चित्तमनु चित्तेभिरेत AV. iii.8.6; जिह्वाया [अ]ग्रे मे मधु जिह्वामूले मधूलकम्। यथा मां कामिन्यसेवा? मामन्वायसि AV. (P.) ii..9.2; मृत्योः पदं योपयन्तो अन्वेत AV. (P.) v.13.9; xvii.37.7; xix.10.13; उक्थ्यं हुतं सोमा अन्वायन्ति TaiS. VI.v.1.4; एनमाह्रियमाणं पशवोऽन्वायन्ति MaiS. i.6.11 (i.103.7); iii.7.9 (iii.88.14); यदेतत्पात्रं भूयिष्ठाः सोमा अन्वायन्ति तस्मादेकं श्रेष्ठं यन्तं बहवः पश्चादनुयन्ति MaiS. iv.6.5 (iv.85.18); KāṭhS. 27.10 (ii.150.15); यावन्तो व पुण्यमन्वायन्ति सर्वेभ्यस्तेभ्य आतिथ्यं क्रियते KāṭhS. 24.8 (ii.98.15); ययुर्नामास्यादित्यानां पत्वान्वेहि KāṭhS. v.1.3 (v.152.3); छन्दांसि ह सोमं राजानं क्रीतमन्वायन्ति KapiKaS. 38.1 (204.10); AitBr. 3.4 (65); एतौ प्रगाथावस्तुतौ सन्तौ पुनरादायं शस्येत तच्छस्त्रेण स्तोत्रमन्वैति AitBr. 12.6 (330); तं हेयमन्वेयाय KauṣīBr. 12.3 (54.8); मा नो अन्वागादघम् GopBr. i.2.7 (39.12); द्विर्द्विर्नाराशंसाननुप्रकम्पयन्त्येतत्पात्रं नाराशंसा अन्वायन्ति BaudhŚS. i.230.2; प्रस्तोतः श्येतेनान्वेहीति प्रस्तोतारमाह BaudhŚS. i.289.18; ii.81.6; ii.110.8; अध्वर्युः पूर्वाभिः स्तोकीयाभिरन्वैति BaudhŚS. ii.211.1; ii.228.11; ददाति ... दक्षिणाम् ... प्राचीं होत्रे। प्रतीचीमध्वर्यवे। एतदेवान्वायन्ति होत्रकाः HirŚS.xiv.2.45 (227.13); अनुमायन्तु देवता अनुब्रह्म सुवीर्यम्। अनुक्षत्रं तु यद्बलमनु मामैतु मद्यशः MānGS. i.13.7; VārāGS. 15.4; मम चित्तं चित्तेनान्वेहि HirGS.i.5.11; ĀgniveGS.i.1.3(8.16); मुनिः ... तानुवाच नृपात्मजान्। ... मामन्वेत यथाक्रमम् Saund. 1.29; **1B** to come towards यदा वै त्वां फल्गुनवेगनुन्ना ...। अन्वेतारः कङ्कपत्राः शिताग्रास्तदा तप्स्यस्यर्जुनस्याभियोगात् MahāBhā. viii.27.31; **1C** to come along तस्य दक्षिणमन्वागात्कौसल्या बाहुमङ्गना। वामं चास्यान्वगात्पार्श्वं कैकेयी Rāmā. ii.37.4; **1D** to approach मनुष्या अदेशज्ञानवन्तो नित्यमेव देशज्ञं दैशिकमन्व(न्वे)युः KāśyaS. 62A.9; **2** to come down सुचेत३यन्वेहि पय अ३ग्नेत्येत्यध्वरे गिरः DvyāśraKā. 1.70.

अन्वे (anve) *ind.* kind of indiclinable particle अथोमथोनो ... अन्वेनन्वः SaraKaṇṭhā. (Gr.) i.1.20.

अन्वेक्षण (anv-ekṣaṇa) *n.* act of examining or investigating अन्वेषणान्वेक्षणमार्गणानि संवीक्षणं स्यान्मृगणामृगश्च गवेषणं ना विचयः KośaKaTa. 2.737.

अन्वेक्षमाण (anv-ekṣamāṇa) *adj.* **A** seeing, i.e. inquiring राजा दशरथः ... अवेक्ष (v.l.अन्वेक्ष)माणश्चारेण ...। नाध्यगच्छद्विशिष्टं वा तुल्यं वा शत्रुमात्मनः Rāmā. i.7.16; **B** waiting for प्रभुमुखकृतलक्ष्यैरीक्षणैरक्षमेषु क्षितिपतिषु रणायान्वेक्षमाणेष्वनुज्ञाम्। ... अभिससर्ज ... वाचमुच्चैः सुबाहुः Kapphiṇā.4.2.

अन्वेक्ष्य (anvekṣ-ya) *ger.* having investigated or examined (काममालिन्यै धीमहि) कामेति इदं कुत्रत्यमित्यन्वेक्ष्य 'कात्यायनाय विद्महे ...' इति तु नारायणे पाठः BālamBha. i.602.22 (*on* i.285-290)

अन्वेतवे (ánv-etave) *dat. inf.* [P. iii.4.9] to go after, to follow सूर्यस्येव वक्षथो ज्योतिरेषाम् ...। वातस्येव प्रजवो नान्येन स्तोमो वसिष्ठा अन्वेतवे वः ṚV. vii.33.8 (Sāy.अन्वेतुम्); Nir. 11.20 (195.20)

अन्वेतवै (ánv-etavāi) *dat. inf.* [VājaPrāti. 2.47; P. iii. 4.14; vi.2.51; KāśiVṛ. *on* iii.4.14; vi.2.51; Pradī. ii.323B.13 (*on* ii.1.17)] to move along उरुं हि राजा वरुणश्चकार सूर्याय पन्थामन्वेतवा उ ṚV. i.24.8; TaiS. I. iv.45.1; MaiS. i.3.39 (i.45.3); KāṭhS. 4.13 (i.37.14); KapiKaS. 3.11 (34.10); VājaS. 8.23 (Mahīdhara अन्वेतुमनुक्रमेणान्वेदं गन्तुम्) VājaS (K.) 9. 4); ŚatBr. IV.iv.5.4; ŚatBr. (K.) V.v.3.3; BaudhŚS. i.260.14; आ नो दधिक्राः पथ्यामनक्त्वृतस्य पन्थामन्वेतवा उ ṚV. vii.44.5 (Sāy.अनुगन्तुम्)

अन्वेतव्य (anv-etavya) *adj.* [*f.* –ā] **1A** to be syntactically related or to be construed with भेदव्यपदेशाद्यान्यः। अयमन्यशब्दः पूर्वापरसूत्रेष्वप्यन्वेतव्यः ŚrutaPra. iB.247.26 (*on* i.1.22); द्वन्द्वात्परत्वात्समशब्दः प्रत्येकमन्वेतव्यः NyāyPari.236.4; पदचतुष्टयमुत्तरत्र पठ्यमानं पूर्वत्र सर्वत्रान्वेतव्यम् LalitāSaBh. 203.16 (*on* 242); **1B** to be semantically related or connected 'व्रीहिभिरवहन्ति' इति विपरिणामेन प्रधानभूता क्रिया द्रव्यव्यवधानमन्तरेण साक्षादेव नियोगेऽन्वेतव्या NyāyMāVi. 67.16 (*on.* ii.1.3); **2** to be known , i.e. conveyed स्वर्गस्तु पदान्तरोपात्तत्वाद्वाक्येन भाव्यतयान्वेतव्यः NyāyMāVi. 302.19 (*on* vi.1.1)